

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/87/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318202484
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8318202484.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcu: R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, práv. zast. Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanému: I. I., T.. XX.XX.XXXX, H. C. XXXX/XX, XXX XX G., práv. zast. JUDr. Zuzanou Katkovčinovou, AK Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné, v konaní o zaplatenie 4049,76 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Z a s t a v u j e konanie do výšky 250 Eur s príslušenstvom.

II. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1 347,04 Eur, 5,25 % úrok z omeškania ročne zo sumy 297,42 Eur od 11.8.2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobu v prevyšujúcej časti s príslušenstvom a úroky z a m i e t a .

IV. Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobcu sa žalobou podanou na súde dňa 11.6.2018 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 4049,76 eur spolu s dlžným úrokom z istiny 2229,21 eur, s úrokom 19% ročne zo sumy 4049,76 eur od 1.5.2018 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 4049,76 eur od 1.5.2018 do zaplatenia a nahradiť trovy konania.

2. Svoju žalobu právny predchodca žalobcu odôvodnil tým, že so žalovaným dňa 22.3.2013 uzavrel zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXX na základe čoho bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4350,- eur. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru predchodca vyhlásil dňa 10.8.2015 za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný časť dlžnej sumy z úveru zaplatil. Poslednú čiastkovú úhradu úveru žalovaný vykonal dňa 26.4.2018.

3. Žalovaný sa k žalobe doručenej dňa 18.10.2018 vyjadril len v tom zmysle, že žiada o predĺženie lehoty na vyjadrenie, keďže sa rozhoduje o jej žiadosti o zastupovanie Centrom právnej pomoci.

4. Dňa 18.10.2018 súd rozhodol uznesením o zmene na strane žalobcu, keďže došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému z pôvodného žalobcu Poštová banka, a.s. na súčasného žalobcu R Collectors s. r. o.

5. Súd v tomto konaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa 11.6.2018 s prílohami, a z nich najmä so zmluvou o úvere zo dňa 22.3.2013, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Aktuálnym stavom úveru, sadzobníkom poplatkov, výzvou na splatenie dlžnej časti úveru,

uznaním dlhu so splátkovým kalendárom, výzvou na úhradu dlžnej sumy, návrhom na zmenu na strane žalobcu, čiastočným späťvzatím, s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa 22.3.2013 uzavrel žalobca a žalovaný zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4350 eur, ktorý sa zaviazal vrátiť formou pravidelných 72 mesačných splátok vo výške 102 eur s ročnou úrokovou sadzbou 19% so splatnosťou 25.3.2019, s RPMN 20,74%, s celkovou výškou nákladov 2983,10 eur.

6. Vo vyjadrení zo dňa 10.8.2015 predchodca žalobcu uviedol, že pohľadávka voči žalovanému sa stala ku dňu 10.8.2015 predčasne splatnou v celom rozsahu. Dňa 30.4.2018 predchodca žalobcu vystavil Aktuálny stav úveru.

7. Dňa 22.10.2018 došlo súdu čiastočné späťvzatie od žalobcu pre sumu 250,- eur z dôvodu úhrad žalovaného dňa 24.5.2018 vo výške 50,- eur pred začatím konania a od 29.6.2018 do 25.9.2018, t.j. 4x po 50,- eur po začatí konania, preto súd konanie zastavil pre túto sumu s príslušenstvom v súlade s § 144 a 145 ods. 2 CSP. (Ak je žaloba vzatá spať sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.)

8. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 52 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

10. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

11. Z preukázaných dokladov mal súd za preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere. Svojím charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. ust. OZ. Zároveň na obsah uzavretej zmluvy, povahu jej účastníkov (žalovaný vystupoval v zmluve ako fyzická osoba zabezpečujúca svoje potreby, teda spotrebiteľ, kým žalobca konal v predmete svojho podnikania, teda ako dodávateľ), výšku úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru.

12. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do

troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

13. Zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 9 odsek 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného nevyplýva výška jednotlivých zložiek mesačnej splátky, t.j. aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, ani termíny ich splatnosti, nakoľko tie majú byť v zmysle uvedeného ustanovenia určené v splátkovom kalendári, avšak tento k zmluve nebol pripojený. Žalobca do zmluvy uviedol len celkovú splátku, z ktorej nie je možné zistiť jej jednotlivé zložky. Spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom z akých položiek, v akej výške pozostáva navýšenie úveru.

14. Súd považoval neuvedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku, ako to má na mysli ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Navyše súd poukazuje na ustanovenie §11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2, okrem iných aj písm. k), a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, tak sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

15. Vzhľadom na konkrétne chýbajúce údaje v úverovej zmluve, o tom z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, ako aj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a tiež vzhľadom nato, že žalovaný úver čerpal, súd zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi účastníkmi konania považoval za platnú, avšak poskytnutý úver považoval podľa citovaného ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov.

16. Čo sa týka právneho názoru vyjadreného v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Y. H..

V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

V danom prípade je tu zrejmy konflikt medzi Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v

spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho Zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad Zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho Zákona contra legem.

Súd je preto názoru, že napriek predmetnému rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich (teda 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch), tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. (s čím sa stotožňuje aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 12.7.2018 sp. zn. 15Co/28/2018)

17. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný v predmetnom prípade však túto možnosť nemal, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

18. Súd poukazuje, že obdobný právny názor bol vyslovený aj rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27C/118/2015 zo dňa 09.02.2016, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/70/2015 zo dňa 02.02.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/91/2015 zo dňa 10.02.2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/430/2015 zo dňa 27.09.2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/403/2016 zo dňa 12.10.2016, KS v Žiline sp. zn. 9Co/397/2016 zo dňa 26.01.2017, Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Csp/28/2016 zo dňa 07.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/66/2015 zo dňa 01.12.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/198/2016 zo dňa 29.11.2016, Okresného súdu Levice sp. zn. 14Csp/84/2016 zo dňa 26.04.2017, Okresného súdu Čadca sp. zn. 12Csp/50/2016 zo dňa 11.04.2017, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 20Csp/19/2016 zo dňa 05.04.2017.

19. V predmetnej zmluve bola RPMN nesprávne uvedená, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy za následok, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov, a to od počiatku aj z uvedeného dôvodu. Pozri rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/98/2017 zo dňa 25.04.2017.

20. „Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité

na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonomdarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 a zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

22. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

23. Žalobca si v konaní z dlžnej sumy istiny úveru uplatnil aj nárok na úrok z úveru vo výške 19 % ročne odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, súd uvádza, že tento nárok by mu nebolo možné priznať aj z ďalšieho dôvodu. Od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania, nie však už dohodnuté zmluvné úroky (viď rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 146/98, ZSP 4/2000).

24. Súd je to názoru, že veriteľ má nárok na zmluvný - obchodný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením predčasnej splatnosti úveru poskytnutého na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere, stratil veriteľ právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa zmluvné dojednanie, ktoré by zaväzovalo dlžníka k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie.

25. Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp.zn. 6Co/190/2014, v zmysle ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na

to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

26. Obdobný právny názor bol vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/587/2015 zo dňa 28.09.2015, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 476/2012 zo dňa 18.09.2012, rozsudok Krajskému súdu v Žiline sp. zn. 9Co/651/2014 zo dňa 04.09.2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015

27. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutým úverom a úhradou žalovaného pred začatím konania a po začatí konania 1347,04 eur (4350 eur - 2752,96 eur - 250,- eur) podľa výpisu predloženého predchodcom žalobcu) je dôvodný a preto žalovaného zaviazal na zaplatenie tejto sumy.

28. Právny zástupca žalobcu uviedol na pojednávaní, že považuje zmluvu o úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovanému bolo poskytnuté 4350,- eur a žalovaný uhradil doposiaľ 3102,96 eur a žalovaný uznáva rozdiel, t.j. sumu 1247,04 eur, ktorú chce uhrádzať v splátkach po 50,- eur. Žiadal žalobu v prevyšujúcej časti zamietnuť. To, že žalovaný uhradil veriteľovi sumu 3102,96 eur ničím nepreukázal, preto na to súd neprihliadol a mal zato, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu podľa výpisu a úhrad, t.j. (2752,96+250) 3002,96 eur.

29. Tým, že žalovaný neuhradil dlžnú sumu riadne a včas, dostala sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne a súd je toho názoru, že takto uplatnená výška úroku z omeškania je v súlade s platnou právnou úpravou. Súd preto žalobu považoval v tejto časti za dôvodnú a žalovaného zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne z dlžnej sumy istiny úveru 1347,04 tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, t.j. odo dňa nasledujúceho po zosplatnení (10.8.2015), kedy došlo k omeškaniu, teda od 11.8.2015.

30. Súd nemohol priznať žalovanému splácanie dlhu v splátkach, keďže žalovaný tiež nijako nepreukázal dôvod splácania dlhu v splátkach, napr. svojou zlou finančnou situáciou. Ani to nemal preukázané vyjadrením žalobcu o tom, že so splácaním dlhu v splátkach súhlasí.

31. Súd nemohol žalobcovi priznať nárok na vyčíslený úrok z omeškania do dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti z dôvodu, že bol vyčíslený aj zo súm, na ktoré žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie (úroky), preto mu súd priznal iba nárok na úrok z omeškania z reálnej dlžnej sumy od zosplatnenia a v tejto časti pre sumu 2502,72 eur s príslušenstvom preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

32. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. V časti o zaplataenie 1347,04 eur (40% žalovanej sumy) súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu na jednej strane a neúspech žalovaného na druhej strane. V časti o zaplataenie 2502,72 eur (60% žalovanej sumy) však súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného a neúspech žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalovaný, no súd mu náhradu trov nepriznal, keďže by mu patrila len v rozsahu 20% a trovy mu vznikli len v súvislosti s účasťou na pojednávaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.